

פרק 4 הוכחות לנכונות תוואי המסע

הדגשתי בתחילת הספר, שפענוח התוואי אינו יכול להסתמך על הממצאים, על מנת להמנע מ"טיעון מעגלי". עתה, משנסתיים הפענוח, אציג הוכחות לנכונות הפענוח גם מהקשרים אחרים, בין אם קשורים לממצאים ובין אם לאו.

פרק זה יציג תשובות לשתי שאלות עיקריות:

- ❖ האם המבנים נבנו ע"י בני ישראל במהלך המסע?
- ❖ האם ניתן להפיק מתוך התוואי המפוענח הוכחות לנכונותו? לסיום, נציג הוכחה אולטימטיבית לנכונות התזה כולה.

4.1 האם המבנים נבנו ע"י בני ישראל במהלך יציאת מצרים?

4.1.1 תיארוך המבנים

כפי שיוצג להלן בפרק **ההוכחה האולטימטיבית**, חוקרים ממספר אוניברסיטאות ביצעו מחקרים ארכיאולוגיים בכמה וכמה מבנים. ע"י הצלבת שיטות תיארוך שונות, מחקרים אלה מסיקים שהמבנים נבנו בתקופה שבין 1,000 עד 2,000 לפנה"ס.

לפי המסורת היהודית, יציאת מצרים התרחשה בשנת 1,312 לפנה"ס. על כן ניתן לומר שיש התאמה מצויינת בין טווח התאריכים המבוסס על הארכיאולוגיה לבין הידוע לנו מההיסטוריה.

4.1.2 השוואת פיזור הממצאים לתוואי שפוענח

כאמור בהקדמה, בעודני עסוק בליקוט ממצאים בחצי-האי ערב נודע לי על ממצאי Ron Wyatt בים-סוף. כשעלתה בדעתי ההשערה שיתכן שבני ישראל הם שבנו את המבנים, מיהרתי לבדוק זאת. צפיתי למצוא רצף של ממצאים עד כנען, ואכן כך היה לאורך כל הדרך צפונה עד חצרות. אך למרות חיפושים אינטנסיביים לא מצאתי ממצאים מצפון לחצרות¹.

התחלתי לפקפק בנכונות ההשערה אך בטרם הרמתי ידיים החלטתי לעיין בתנ"ך, בתקווה לגלות בו רמז. להפתעתי, מצאתי שנכתב בו במפורש שהמסע עקף את גוש אדום ומואב **ממזרח**. חזרתי במשנה-מרץ אל תמונות הלווין, ואכן מצאתי אלפי ממצאים בהמשך התוואי!

לאחר שהשלמתי את פענוח תוואי המסע, שבתי לחפש ממצאים, אך במטרה לזהות היכן **אין** ממצאים! **עניין זה חשוב ביותר**, שכן אם המבנים נמצאים בכל מקום, הרי שאינם קשורים דווקא ליציאת מצרים.

אך למרות חיפושים ממושכים, לא נמצאו ממצאים במקומות הבאים: בחצי-האי סיני, ברחבי חצי-האי ערב (במדבר שור וצפון מדיין, ובמחוזות אסיר וריאד, ובמדינות תימן, עומאן ואמירויות המפרץ הפרסי), באדום, במואב, בעמון, בדרום ובמזרח סוריה (בדקתי עד עירק), ואפילו בצד האפריקאי של הים-האדום.

אילו היו הממצאים אופייניים לנוהג תרבותי, למוצא אתני או לתנאי האקלים, הם היו צריכים להמצא גם במקומות אלה. אך הם לא נמצאים מחוץ לתוואי, גם לא במקומות קרובים מאוד אליו. למשל, ישנה הבחנה ברורה ביותר בין צפון מדיין (שם אין) לבין דרומה (שם יש); או בין ואדי סירחאן (אין) לבין נחל זרד (הרבה); או בין אדום, מואב ועמון (אין) לבין מדבר קדמות (שפע רב). הבחנה זו אינה מותירה ספק שהמבנים נבנו ע"י אוכלוסיה מאוד מסויימת, ורק במקומות שבהם היא עברה.

¹ באותו שלב לא ידעתי על הלולאות.

4.1.3 האנומליה בשכיחות לאורך התוואי

התגלית האנומליה (חוסר הגיון) בהתפלגות היחסית של המבנים לאורך תוואי המסע. האפשרות היחידה להסביר זאת היא בהבנת האירוע העומד ברקע המסע, דהיינו היות המסע מסע מוות. ובמה הדברים אמורים ?

במצב רגיל, ככל שמספר האנשים החיים במקום מסויים גדול יותר כך גדל גם מס' הנפטרים באותו מקום, ומכאן שיימצאו שם יותר קברים. לדוגמה, בעיר גדולה סביר למצוא יותר קברים מאשר בכפר קטן. וביתר תוקף, אין זה הגיוני שנמצא יותר קברים דווקא במקום בו חיים פחות אנשים. והנה מסתבר שזה בדיוק מה שקורה לאורך תוואי המסע !

כשבוחנים את השכיחויות והצפיפויות של הממצאים השונים¹, מתבררת תמונה שאינה הגיונית כמוצג לעיל. דווקא במקום בו נמצאים הכי הרבה מבני מגורים (שכונות שלמות במדבר קדמות ומבני מקנה רבים מאוד לכל אורך צידו המזרחי של המעקף) יש הכי מעט מבני קבורה.

הדרך היחידה להסביר את האנומליה היא באמצעות המסופר במקרא: האוכלוסיה שיצאה למסע המוות איננה אוכלוסיה "רגילה", כי התמותה בה איננה טבעית. רוב התמותה התרחשה דווקא במדבריות ערב עפ"י הפסוק *במדבר ה' ה' יפלו פגריכם*.

בנוסף, ראה את אשר ציינתי בסוף הפרק **נחל זרד ודיבון-גד**, לגבי הנקודה המדוייקת בה הפסיקה התמותה. דבר **מדהים** בפני עצמו, שכן מדוע אין מבני קבורה מנקודה זו והלאה, כשהאוכלוסייה ממשיכה לחיות !?

4.1.4 מוקדי הקבורה ההמונית

כאמור, במרכז חצי-האי ערב נמצאו שני אזורים שבהם מבני קבורה מרוכזים בצפיפות מדהימה ! המספר העצום של הקברים מחייב שבמוקדים אלה ישבה אוכלוסיה גדולה, אך מרחבים צחיחים אלה אינם מסוגלים לתמוך באוכלוסיה גדולה, ואין בקרבתם יישובים שמספר האנשים בהם מספיק גדול בכדי למלא בתי קברות בסדרי הגודל הללו.

אם כן, מניין הגיעו כל הנפטרים הקבורים באזורים אלה ? ההסבר היחיד הוא **שהמבנים נבנו ע"י בני ישראל במהלך יציאת מצרים**, שכן רק במהלך מסע המוות ישבו במקומות הללו 3 מליון אנשים, ומתוכם מתו ונקברו כ- 1.2 מליון. ולאחר שהמסע נטש את המקום, המקום לא יושב מחדש ע"י אוכלוסיות אחרות, וזה אכן המצב גם כיום.

4.1.5 עצי המשפחה

כפי שצינתי לעיל, עצם קיומם של עצי המשפחה, בהם קבורים בני משפחה הנפרשים על פני 4 דורות ויותר, **מוכיח בצורה חד-משמעית** שכל המבנים שמחקר זה מתאר הוקמו במהלך יציאת מצרים !

ראשית, באוכלוסיה בעלת קצב תמותה נורמלי, מועדי הפטירה של כל כך הרבה דורות אמורים להיות פזורים על פני מאה שנים ומעלה. שנית, אנשי המדבר הם נוודים, שאינם יושבים במקום אחד זמן רב. לכן, אין זה מתקבל על הדעת שבני משפחה יישבו במקום אחד כל כך הרבה זמן, ולא כל שכן ייקברו במקום אחד. להיפך, מתבקש שמי שנפטרו במועדים שונים ייקברו במקומות שונים, גיאוגרפית.

¹ על מספר האנשים החיים או למדים ממספר המבנים למגורים וכן ממספר המבנים למקנה (אוכלוסיה גדולה יותר זקוקה למקנה רב יותר). על מספר הנפטרים (הנקברים) או למדים משכיחות וצפיפות מבני הקבורה. להמחשה ויזואלית ראה את האזורים בפרקים הנ"ל.

ובנוסף, אנשי המדבר אינם מתיישבים אלא במקומות בהם ישנם מים (נאות מדבר), ואילו המקומות בהם מדובר אינם כאלה. ובכלל, לא מדובר במקרים ספורים, אלא במספר מאות של עצי משפחה! יתירה מכך, גם באוכלוסיה בעלת תמותה נורמלית (שאינה נודדת), נינים ובניהם אינם בונים מצבות לאבות אבותיהם! הרי מדובר בהפרש שנים עצום, ובני הדורות המאוחרים אינם זוכים להכיר את המוקדמים, וודאי שלא לקבור אותם, שהרי המוקדמים עברו מן העולם בטרם המאוחרים נולדו!

רק ההקשר המקראי יכול להסביר את העובדות הנ"ל.

רק במהלך מסע המוות, אנשים רבים בני גילאים שונים מאוד (20 ומעלה) נפטרו בתקופה קצרה. אלה שנותרו בחיים הכירו את הנפטרים, ולכן קברו אותם בסמיכות, תוך שימור המידע אודות הקשרים המשפחתיים. והעובדה שעצי המשפחה ממוקמים בין שאר מבני הקבורה שתוארו בספר זה, וכולם נבנו באותה טכניקת בנייה, מוכיחה שאותם אנשים בנו את כולם.

לכן, עצם קיומם של העצים מוכיח שהם נבנו במהלך מסע המוות!

4.2 הוכחות לנכונות הפענוח הנובעות מהתוואי עצמו

ככלל, תיאוריה נחשבת לטובה יותר ככל שניתן להסביר באמצעותה יותר תופעות. אם בזכות התיאוריה ניתן לנבא מראש תופעות שטרם נצפו – מה טוב.

בדומה לכך, בזכות פענוח תוואי המסע, הצלחתי להסביר לא רק התרחשויות מורכבות המתוארות במקרא בהקשר ליציאת מצרים, אלא גם סוגיות גיאוגרפיות בהקשרים אחרים, שעד היום לא נמצא להם הסבר.

להלן אציג בקצרה מספר הקשרים המתייחסים ישירות ליציאת מצרים¹.

4.2.1 הלולאות כהוכחה לנכונות הפענוח

מחקר זה גילה שמסע יציאת מצרים הקיף פעמיים את הרכס הצפוני של הר שעיר (הלולאות).

מחר שאבחנה חשובה כזו נעלמה מעיני כל החוקרים עד עתה!

שים לב לכך שמספר מקומות ושמות גיאוגרפיים שבים ונזכרים בשתי הלולאות:

- ❖ שתי הלולאות מתחילות במדבר צין.
- ❖ בשתי הלולאות נזכרת קדש.
- ❖ בשתי הלולאות קבוצת אנשים מהעם מנסה להגיע מקדש אל הארץ ופורצת מלחמה עם המקומיים.
- ❖ בשתי הלולאות, הצד המובס נרדף עד למקום הנקרא חורמה.
- ❖ בשתי הלולאות המסע יוצא מקדש בדרך ים-סוף.
- ❖ שתי הלולאות מסתיימות בעציון גבר.

¹ נושאים אלה נידונים בהרחבה בספרי "הגיאוגרפיה המקראית".

4.2.2 חשמונה וצלמונה חד הן

כאמור לעיל, בזכות העובדה שהמסע נע פעמיים באותו תוואי, גם הצלחתי לנבא מראש את הגילוי הבא: במהלך הלולאה הראשונה המסע חנה בחשמונה ובשנייה בצלמונה. לכתחילה, שיערתי שאלה שמות מקומות שונים, אך כשהתברר לי שהמסע נע פעמיים באותו תוואי, חשדתי שמדובר באותו מקום. ואכן **בתרגום השבעים** מצאתי שהשם "צלמונה" מצויין בשתי הלולאות. השווה בין הפסוקים 29 ו-41. בשניהם רשום Selmona (Σελμωνά).

- ❖ 29 And they departed from Mathecca, and encamped in Selmona.
29 καὶ ἀπῆλθον ἐκ Μαθηκκά καὶ παρενέβαλον εἰς Σελμωνά.
- ❖ 41 And they departed from mount Or, and encamped in Selmona.
41 καὶ ἀπῆλθον ἐξ ὄρους τοῦ ὄρου καὶ παρενέβαλον εἰς Σελμωνά.

4.2.3 פיתום כהוכחה לנכונות הפענוח

יוסף שיכן את בני משפחתו בגושן, מחוז הסמוך לעיר מגוריו, רעמסס, שהיתה גם עיר המלוכה. אך משעה שקם **מֶלֶךְ הַדָּשׁ עַל מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף**, הם הועסקו בכל עבודה קשה, כולל חציבה ובנייה. שני מקומות נזכרים בהקשר זה – פיתום ורעמסס¹. לצורך בניית הארמונות והמקדשים ברעמסס נדרשו בין היתר גם אבני גרניט ושיש, ואלה נחצבו ע"י בני ישראל במקום שנקרא פיתום².
עם היציאה ממצרים: **וַיֵּצְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵרַעַמְסֵס סִכְתָּהּ**. משמע, אלה ששכנו באיזור רעמסס התאספו בסוכות. **אך מה עם אלה שהיו בפיתום?**
כשהמסע הגיע אל איתם, ה' הורה למשה לסטות מן הדרך ולהגיע אל פי-החירות (ראינו לעיל שזהו פיתום). המקרא אמנם מנמק את הסטיה ברצון ה' ללמד את מצרים לקח (שמות יד'), והנה מתברר שהסטייה היתה גם לשם הצלת הקבוצה שהועסקה בפיתום.

¹ וַיֵּבֶן עַרְבֵי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעֹה אֶת פֶּתֶם וְאֶת רַעַמְסֵס (שמות א' יא).

² מחצבות נוספות היו במעלה נהר הנילוס, בואכה אסואן.